

[Poul Hansen (Kalundborg).]

vore kyster, et udvalg om sanitetsluftfartøjer og et udvalg til overvejelse, af den nærmere fortolkning af bestemmelserne i konventionerne. I samme forbindelse peges der på, at dette måske burde foregå i samarbejde med de andre nordiske lande. Udvalget foreslår også, at spørgsmålene om beskyttelse af Røde Korstegnet, om hjælpetjenesten for sårede, syge og skibbrudne og om identitetsmærker og -kort tages op til overvejelse. Jeg har det ønske, at den højtærede udenrigsminister enten her eller måske under udvalgets arbejde kunne meddele, om regeringen har taget nogen stilling til disse spørgsmål.

Vi er ikke i stand til her ved denne behandling at ændre konventionerne; vi må godkende eller forkaste dem som helhed. Der er for mit parti ingen tvivl om, at selvom man kunne ønske endnu større resultater i humanitær retning, er der her tale om væsentlige forbedringer, og vi tror, at de vil kunne få deres betydning. Det er mit indtryk, det vil jeg gerne sige, at der af den danske delegation under forhandlingerne i Genève er gjort et godt arbejde. Ud fra disse betragtninger kan jeg tilsige socialdemokratiets medvirken til en hurtig gennemførelse af det foreliggende forslag.

Jørgen Gram: Det foreliggende forslag til rigsdagsbeslutning er et vægtigt værk, der omfatter hele fire konventioner om forbedring af syges, såredes, skibbrudnes, krigsfangers og civilbefolkningers vilkår under krig. Som vi lige nu hørte, er konventionerne tiltrådt og underskrevet af 59 stater, dog af nogle med forbehold. Danmark har allerede for næsten to år siden tiltrådt konventionerne; de er i kraft, teksten kan derfor ikke ændres, og jeg skal på mit partis vegne anbefale forslaget til vedtagelse.

Jeg vil dog også gerne knytte nogle bemærkninger til forslaget, og disse bemærkninger må blive på linie med, hvad den ærede ordfører for socialdemokratiet lige har sagt, idet vi jo er enige om de principper, der ligger til grund for konventionerne.

Konventionerne bygger alle på den antagelse, at trods De Forenede Nationer og lignende storslåede bestræbelser vil krig med alle dertil hørende rædsler fortsat eksistere, men der udfoldes, som her, store anstrengelser for at gøre krig og dens følger mere menneskelige. Det lyder paradoksalt, og det centrale burde også være en umuliggørelse af fremtidige krige, fordi krige nu som før vil medføre umenneskelige

lidelser. Men dette har hidtil ikke kunnet gennemføres, og man kunne derfor stille det spørgsmål: Hvad nytter alle disse aftaler om at humanisere krigsførelsen? Når krige først er i gang, overtrædes dog alle aftaler, og man kommer fortsat til at stå overfor både gamle og ikke tidligere kendte råheder og umenneskeligheder, som rammer både enkeltvis og grupper af mennesker, ja, hele folk; det er jo i sørgelig og frisk erindring.

Man kan ikke sige, at der i nyere tid trods disse humaniseringsbestræbelser er sket en forbedring med hensyn til krigsførelsen; tværtimod var sidste verdenskrig langt mere rædselsfuld i sine virkninger og sin udførelse end verdenskrigen 1914—18. Her må dog tages det forbehold, at nok var giftgas parat til anvendelse under sidste verdenskrig, men den blev ikke anvendt, sådan som den blev det i første verdenskrig.

Men heroverfor hævdes det, at der i sidste verdenskrig både udenfor og indenfor vort lands grænser var talrige beviser for, at når man med dokumenter som de her foreliggende konventioner i hånd kunne gøre indsigelse mod forhold, der stred mod indgæede aftaler, ja, så bøjede den krigsførende magt af, selv den hensynsløse nazistmagt. Der er da intet andet at gøre end at fortsætte med at få magterne til at gå ind på de størst mulige begrænsninger i krigsførelse og indskrænke de krigsførendes rettigheder og udvide deres forpligtelser overfor alle kategorier, både de krigsførendes militære styrker, men også den civile befolkning samt krigsfanger, syge og sårede. Sidste krig gav jo eksempler nok på, at man under hele krigen stod overfor en mængde krav og bestialiteter overfor civilbefolkningen, som de her foreliggende konventioner har sat bom for, hvis de da overholdes.

Der er vist ingen tvivl om, at hvis det sidste krigsførende Tyskland nu havde haft en selvstændig regering, ville den også have været med til vedtagelse her.

Den danske delegation har jo efter de her i landet høstede erfaringer været yderst sagkyndig, ikke mindst om, hvad man, uden at der var erklæret krig, bød civilbefolkningen efter at have besat landet, ja, også om, hvordan civilbefolkningens modstandsbevægelser kom ind i billedet, og hvilken vilkårlig behandling besættelsesmagten gav den civile befolkning og modstandsbevægelsen. Man ser både af konventionens tekst og af bemærkningerne, at den danske delegation har ydet en meget værdifuld indsats, og der er god grund til her at takke delegationens dygtige formand, gesandt dr. jur. Cohn, og